

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 89.216 van 7 augustus 2000
in de zaak A. 94.193/XII-2694.**

In zake : Pieter VAN ROSSEN,
die woonplaats kiest bij
advocaat S. JANSEN,
kantoor houdende te ANTWERPEN,
Beeldhouwersstraat 8

tegen :

de stad SINT-TRUIDEN.

DE Wnd. VOORZITTER VAN DE XIIe VAKANTIEKAMER,

Gezien het verzoekschrift dat Pieter VAN ROSSEN op 2 augustus 2000 heeft ingediend om bij uiterst dringende noodzakelijkheid de schorsing te vorderen van de tenuitvoerlegging van de artikelen 2 en 5 van het besluit van 26 juni 2000 van de stad Sint-Truiden tot vaststelling van een "Politiereglement inzake verkiezingen van 8 oktober 2000";

Gezien de nota van de verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 3 augustus 2000 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 4 augustus 2000, om 14.00 uur;

Gehoord het verslag van staatsraad J. LUST;

Gehoord de opmerkingen van advocaat S. JANSEN, die verschijnt voor verzoeker, en van secretaris J. HENDRICKX die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord adjunct-auditeur P. DE SOMERE,
daartoe gemachtigd bij besluit van 23 februari 2000 van
de auditeur-generaal, in haar gedeeltelijk eensluidend
advies;

Gelet op de artikelen 17 en 18 en titel VI,
hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State,
gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de artikelen 2 en 5 van het
politiereglement van 26 juni 2000 van de stad Sint-
Truiden luiden als volgt :

"Art. 2.

- Voor deze verkiezingen mag er op openbaar
domein niet worden aangeplakt.
(...)

Art. 5.

- Het is verboden strooibrieven of eender welk
verkiezingsdrukwerk of propagandamateriaal uit
te strooien op wegen, pleinen en openbare
ruimten en uit te reiken aan de ingang van de
kiesbureaus";

Overwegende dat op het eerste gezicht het
verbod in artikel 5 om verkiezingsdrukwerk of propagan-
damateriaal uit te strooien op wegen, pleinen en open-
bare ruimten alleen kan worden opgevat als een verbod om
het drukwerk en materiaal verspreid neer te werpen en
niet om het uit te delen of ter hand te stellen; dat de
verwerende partij dat uitdrukkelijk bevestigt; dat aldus
begrepen verzoeker, volgens de verklaring van zijn
raadsvrouw ter terechtzitting, geen bezwaar heeft tegen
het verbod; dat hij bijgevolg zonder belang moet geacht
bij zijn vordering in zoverre zij tegen het betreffende
verbod is gericht; dat zijn vordering in die mate niet
ontvankelijk is; dat het onderzoek van de gegrondheid
van de vordering dan ook beperkt wordt tot de overige
bestreden bepalingen;

Overwegende dat krachtens artikel 17, §§ 1 en 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid kan worden besloten onder de drievoudige voorwaarde dat een uiterst dringende noodzakelijkheid voorhanden is, dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten beslissing kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen;

Overwegende, wat de eerste voorwaarde betreft, dat verzoeker uiteenzet "dat de gemeenteraads-verkiezingen plaatshebben op 8 oktober 2000 en de kiespropaganda, welke het bestreden politiereglement viseert, vooraf wordt gevoerd";

Overwegende dat de verwerende partij daartegen tevergeefs inbrengt dat verzoeker tegen het bestreden politiereglement niet voorafgaandelijk klacht heeft ingediend bij het provinciebestuur; dat verzoeker daar niet toe verplicht was; dat het aannemelijk is dat de oplegging van een schorsing volgens de gewone procedure te laat zou komen; dat de uiterst dringende noodzakelijkheid voorhanden is;

Overwegende, wat de tweede voorwaarde betreft, dat verzoeker in een eerste middel de schending van het recht op vrije meningsuiting aanvoert; dat hij toelicht dat slechts in uitzonderlijke omstandigheden aan dat recht afbreuk kan worden gedaan, meer bepaald met het oog op de handhaving van de openbare rust en orde, dat die uitzonderlijke omstandigheden te dezen niet voorhanden zijn, dat het nagestreefde doel om de kiesstrijd zo waardig mogelijk te laten verlopen en de

bevolking er zo weinig mogelijk mee te hinderen, geenszins een beperkende maatregel kan verantwoorden;

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat het artikel 2 van het bestreden reglement unaniem is aangenomen door de gemeenteraad op voorstel van een raadslid van de oppositie;

Overwegende dat artikel 19 van de Grondwet de vrijheid waarborgt om, ook in het openbaar en ook over politieke aangelegenheden, zijn mening te uiten; dat in de huidige stand van de procedure wordt aangenomen dat preventieve maatregelen verboden zijn, maar regelende toegelaten en dat aldus de vrijheid kan worden "geregeld" door een politiemaatregel, met dien verstande dat de maatregel dient aangepast te zijn aan de concrete ordehandhavingsbehoeften;

Overwegende, in verband met het volledig verbod om voor de verkiezingen van 8 oktober 2000 op openbaar domein aan te plakken, dat de eerdere politiereglementen die de verwerende partij naar aanleiding van op til zijnde verkiezingen aannam, steevast bepaalden op welke stedelijke aanplakborden mocht worden geafficheerd; dat voor de komende gemeenteraadsverkiezing van 8 oktober 2000 de gemeenteraad heeft beslist "geen officiële aanplakborden meer te plaatsen"; dat dit gebeurde op het voorstel van een raadslid dat voor dit voorstel geen duidelijke redenen opgaf;

Overwegende dat, gelet op de besluitwet van 29 december 1945 houdende verbod tot het aanbrengen van opschriften op de openbare weg, affiches slechts kunnen worden aangebracht op de door de gemeente aangewezen plaatsen of op plaatsen waarvoor de particuliere eigenaar zijn instemming heeft gegeven; dat verzoeker opkomt voor "Vivant", wat hij op het eerste gezicht niet ten

onrechte "een zeer jonge politieke partij met nog relatief weinig leden en naambekendheid" noemt; dat bij ontstentenis van door de stad aangewezen plaatsen zijn recht om met het oog op de verkiezingen te afficheren goeddeels illusoir wordt; dat het artikel 2 van de bestreden politieverordening een verboden preventieve maatregel lijkt in te houden;

Overwegende, in verband met het verbod verkiezingsdrukwerk of propagandamateriaal uit te reiken aan de ingang van de kiesbureaus, dat ter verantwoording alleen wordt aangevoerd dat het aanbeveling verdient de kiesstrijd zo waardig mogelijk te laten verlopen en dat het in het belang van de gemeenschap is de bevolking zo weinig mogelijk met de kiesstrijd te hinderen; dat, zoals verzoeker doet gelden, noch het een noch het ander de uitzonderlijke, bijzondere omstandigheden lijkt op te leveren die een regeling van het recht om verkiezingsdrukwerk uit te reiken nodig maken; dat, tenminste, het besproken verbod zonder voldoende verband van evenredigheid lijkt met het opzet om de waardigheid van de kiesstrijd te vrijwaren en de bevolking niet door die strijd te laten hinderen; dat ter zake de bepalingen van artikel 35 van de gemeentekieswet juncto artikel 109, eerste lid, van het kieswetboek in herinnering dienen te worden gebracht; dat zij de voorzitter van het stembureau de bevoegdheid geven om "de nodige maatregelen (te nemen) om orde en rust te handhaven in de omgeving van het gebouw waar de verkiezing plaatsheeft"; dat het principieel verbod besloten in het laatste zinsdeel van artikel 5 van de aangevochten verordening verder lijkt te strekken dan nodig voor het bereiken van het gestelde doel;

Overwegende dat het middel ernstig is;

Overwegende, wat de derde voorwaarde voor de schorsing betreft, dat verzoeker uiteenzet dat gelet op het tijdelijk karakter van de gemeenteraadsverkiezingen, het moeilijk of onmogelijk zal zijn zich bij het kiezerspubliek bekend te maken en zich te laten kennen, propaganda te voeren en het programma bekend te maken, dat reeds vele inspanningen zijn gedaan om de verkiezingspropaganda voor te bereiden, dat meer bepaald affiches en verkiezingsdrukwerk zijn ontworpen en gedrukt, en dat de aantasting van het grondwettelijk recht op vrije meningsuiting een ernstig moreel nadeel veroorzaakt;

Overwegende dat verwerende partij die uiteenzetting zonder wederwoord laat; dat het nadeel wordt bijgevalen; dat het, in zijn geheel genomen, ernstig is en moeilijk herstelbaar,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Bevolen wordt de schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid van artikel 2 en artikel 5, laatste zinsdeel ("en uit te reiken aan de ingang van de kiesbureaus"), van het besluit van 26 juni 2000 van de stad Sint-Truiden tot vaststelling van een "Politiereglement inzake verkiezingen van 8 oktober 2000".

Artikel 2.

De vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid wordt voor het overige verworpen.

Artikel 3.

De uitspraak over de bijdrage in de betaling van de kosten van de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid wordt uitgesteld.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op zeven augustus 2000, door :

de H. J. LUST,	wnd. kamervoorzitter, staatsraad,
Mevr. S. DOMS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

S. DOMS.

J. LUST.